

การศึกษาความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายศีลพงษ์ วิจิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 576 - 531 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016053

117461911

A STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARDS THE EDUCATIONAL
SUPERVISION OF THE HEADS OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION OF
THE OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Mr. Sinlapong Vichit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974 - 576 - 531 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

ชื่อนิสิต

นายศีลพงษ์ วิชิต

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

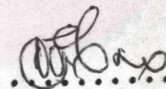
รองศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์

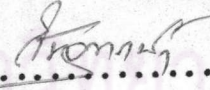

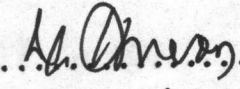
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. กาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการ สอนวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชฎี เนรยอก)

ศิลปพงษ์ วิจิตต์ : การศึกษาความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษา
ศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (A STUDY OF
KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARDS THE EDUCATIONAL SUPERVISION OF THE
HEADS OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION OF THE OFFICE OF NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สังัด อุทรานันท์, 159 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ต่อการนิเทศการศึกษา

ผลการวิจัย:

1. โดยส่วนรวมหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา
ระดับมาก

2. ระดับความรู้และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความ
แตกต่างกันดังนี้

2.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีอายุน้อยกว่า 41 ปี และ 41-50 ปี จะมีระดับ
ความรู้สูงกว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ในด้านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา
แนวปฏิบัติและวิธีการนิเทศการศึกษา และด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

2.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาล่วงกว่าระดับปริญญาตรี จะมีระดับ
ความรู้สูงกว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านการประเมินผล
การนิเทศการศึกษา

2.3 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่อายุราชการน้อยกว่า 21 ปี และ 21-30 ปี จะมีระดับ
ความรู้สูงกว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่อายุราชการมากกว่า 30 ปีขึ้นไป ในด้านบุคลากรทางการ
นิเทศการศึกษา แนวปฏิบัติและวิธีการนิเทศการศึกษา และด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SINLAPONG VICHIT : A STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARDS THE EDUCATIONAL SUPERVISION OF THE HEADS OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION OF THE OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. SA-NGAD UTRANAND, Ed.D. 159 PP.

The purpose of the research was to study the knowledge and attitude towards the educational supervision of the Heads of District Primary Education of the Office of National Primary Education Commission.

Findings:

1. Most of the Heads of the District Primary Education Office had knowledge and good attitude towards educational supervision.
2. Knowledge and attitude towards educational supervision of the heads of the District Primary Education Offices were different as follows:
 - 2.1 The heads of the District Primary Education Offices below 41 and between 41-50 years old had higher level of knowledge than those who were 50 years old in supervisory personnel, methods of educational supervision and evaluation of supervision program.
 - 2.2 The heads of the District Primary Education Offices with postgraduate degree had higher extent of knowledge than those who had Bachelor degree in evaluation of supervision program.
 - 2.3 The heads of the District Primary Education Offices with less than 21 years and between 21-30 years of experience in working had higher level of knowledge than those who had more than 30 years of experience in supervisory personnel, methods of educational supervision and evaluation of supervision program.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาเป็นพิเศษจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สังค อุทรานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดเวลา
จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาแนะนำ ตรวจแก้ไขแบบสอบถาม
ที่ใช้ในการวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ความรู้ในเรื่อง
ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
ทุกท่าน ที่ช่วยตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยดี
ขอขอบคุณ คุณสมกิจ ศรีสง่า และคุณธงชัย รัตนภาส ที่ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ
ของการทำวิจัยแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์สุบรรณ หันคร ที่ช่วยเหลือ
ในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ คุณวีระ บุญทะนุวัง ที่ช่วยเหลือในการพิมพ์และ
ตรวจทานในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ผู้ที่เฝ้ากำลังใจในการทำงานมาโดยตลอดจนการวิจัยสำเร็จ
ลุล่วงด้วยดี คือ คุณสร้อยมาลี วิจิต อาจารย์สินทร แนวลึก อาจารย์กัญเกียรติ มานพ
อาจารย์สงกรานต์ บัญญานวล และคุณพ่อคุณแม่ของผู้วิจัย ซึ่งขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ศิวพงษ์ วิจิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายและประเภทของความรู้.....	10
ความหมายของเจตคติ.....	13
เครื่องมือวัดเจตคติแบบมาตราวัดความนิยมจำแนก.....	14
ความหมายการนิเทศการศึกษา.....	17
ความมุ่งหมายและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	19
หลักการนิเทศการศึกษา.....	23
บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษา.....	27
คุณลักษณะของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา.....	29
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา.....	31
งานนิเทศการศึกษา.....	33
แผนงาน โครงการทางการนิเทศการศึกษา.....	36
กิจกรรมการนิเทศการศึกษา.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เทคนิควิธีการนิเทศการศึกษา.....	44
กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	48
ทักษะการนิเทศการศึกษา.....	54
การประเมินผลการนิเทศการศึกษา.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	71
) วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	71
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การสร้างแบบสอบถาม.....	71
การทดลองใช้แบบสอบถาม.....	73
แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	78
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้การนิเทศการศึกษา ของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ.....	81
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ.....	102
ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุ.....	116
ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุราชการ.....	120
ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุ.....	122
ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	123
ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุราชการ.....	124
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	125
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	125
วิธีดำเนินการวิจัย.....	125
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	159

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ...	79
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ.....	83
3 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับ ความรู้ในค่านความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	85
4 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับ ความรู้ในค่านความมุ่งหมาย ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	87
5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านหลักการนิเทศการศึกษา.....	89
6 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา.....	91
7 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านคุณลักษณะบุคลากรในการนิเทศการศึกษา.....	92
8 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา.....	93
9 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านงานนิเทศการศึกษา.....	94
10 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านแผนงาน โครงการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา.....	95
11 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านเทคนิควิธีการนิเทศการศึกษา.....	97
12 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านกระบวนการนิเทศการศึกษา.....	98
13 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในค่านทักษะการนิเทศการศึกษา.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความรู้ ในด้านการประเมินผลการนิเทศการศึกษา.....	101
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ.....	104
16	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับเจตคติ ในด้านการเชื่อในการจัดการนิเทศการศึกษา.....	105
17	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับเจตคติ ในด้านการรู้สึกในฐานะผู้ให้การนิเทศการศึกษา.....	108
18	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับเจตคติ ในด้านการคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา.....	110
19	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับเจตคติ ในด้านการโน้มน้าการปฏิบัติตนในฐานะผู้นิเทศการศึกษา.....	112
20	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับเจตคติ ในด้านการโน้มน้าการจัดการนิเทศการศึกษาในหน่วยงานที่รับผิดชอบ....	114
21	ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุ.....	116
22	ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	118
23	ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ จำแนกตามอายุราชการ.....	120
24	ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำแนกตามอายุ.....	122
25	ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	123
26	ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำแนกตามอายุราชการ.....	124